

TE KARERE

MEI TE VAI KI TE VAI - TE AKAOKI ANGA MAI I TE TURANGA MEITAKI O TO TATOOU TAI ROTO RAROTONGA – TE KARERE, TIANUARE 2018.

KIA MATAORA I TEIA MATAITI OU MEI KONEI ATU IA MATOU TE PUPU MEI TE VAI KI TE VAI!

Tiki atu i tetai kopi naau no runga ite au manako tei uriuri ia ki roto ite iriiri kapua i oti ake nei ki runga i te roro uira kupenga <https://www.vaikitevai.com> me kore taniuniu mai ia matou i runga ite numero +682 28851.

TE AKARAKARA ANGA

- Akateatea mamao anga i tetai Parani Metua no te au ravenga i te akameitaki anga i te turanga ote vai repo no Rarotonga nei.
- Te parani no te kerī anga ite tapa taatai ki Muri/Avana.
- Ko te au manako mamaata mei roto mai ite aronga tei tae mai ki te Iriiri Kapua i te marama Titema.
- Te au kimikimi anga tei rauka mai no roto ite akarakara matatio anga ki roto i te au vairakau e ta angaangaia nei no te pu'a kakau.

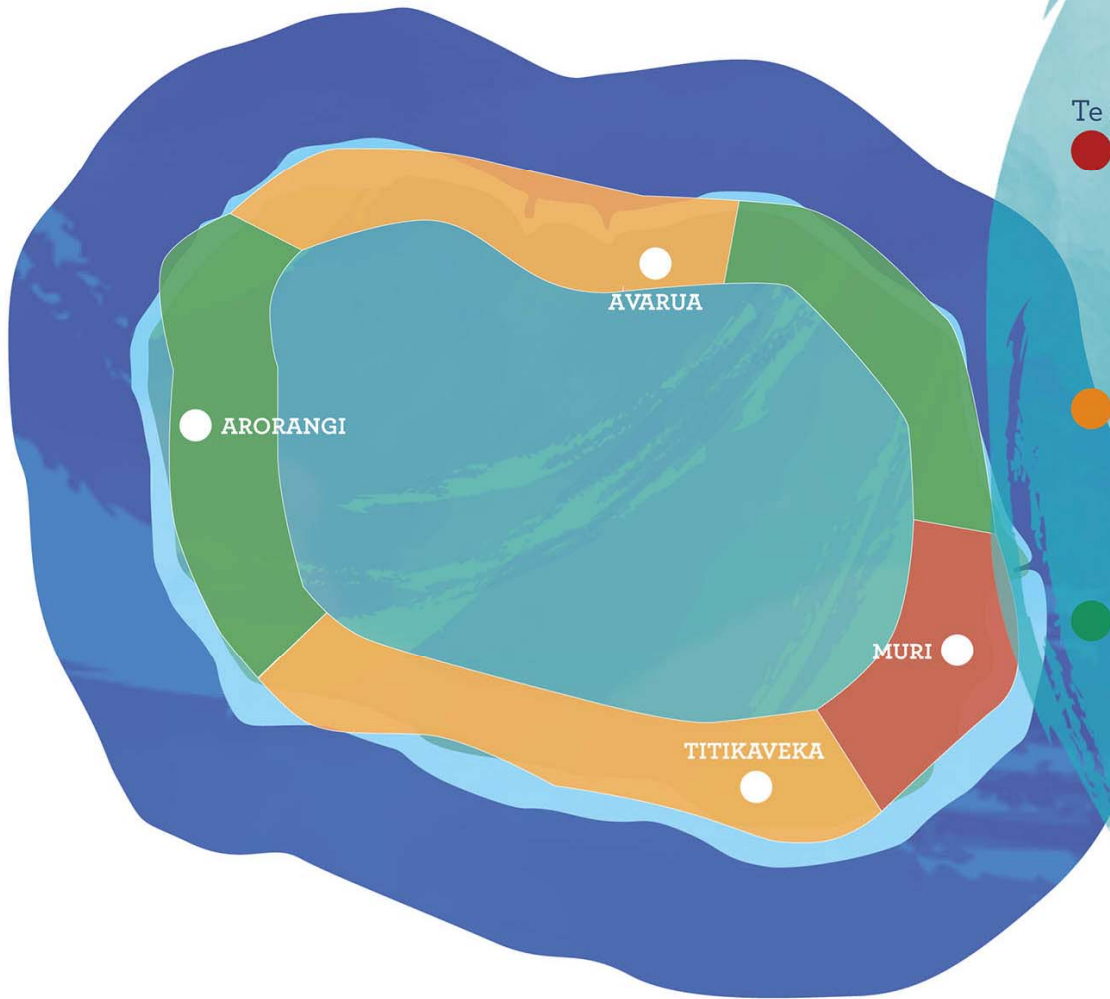
EAA TE TUPU NEI?

Te akapapa nei matou i tetai parani metua no runga i te akameitaki anga ite turanga ote vai repo no Rarotonga nei.

Kua ariki te Kavamani o te Kuki Airani i te anoano no tetai parani teitei no te arataki anga i te au angaanga te ka raveia no te akameitaki anga i te turanga ote vai repo i Rarotonga nei e pera ki te enua Aitutaki. Te teatea mamao nei i reira matou i tetai Parani Metua no Rarotonga nei no te oronga atu anga ki te Kavamani i tetai tuatau i teia mataiti. Ko teia Parani Metua ka akaari mai te reira i te au manakonako anga o te Kavamani no runga ite au angaanga kia raveia, ka akapeea ite rave anga i te reira e te tuatau no te rave anga i teia au angaanga tei parani ia.

Noatu e te kite nei matou e ko te ngai e manamanata maata nei tei Muri te reira, e mea tau rai kia anga ia te parani no Rarotonga katoatoa no te mea ko teia manamanata kare te reira e tei Muri anake ua, ka tupu mai rai teia manamanata e tupu nei ki Muri ki tetai au ngai ke atu i Rarotonga nei. Tena te remuremu kino kua kitea mai e te tupu nei teia i te tetai ngai takake atu mei Muri mai.

Ko teia mapu i raro nei te akaari mai nei te reira i te au ngai ta matou e irinaki nei kia akara viviki ia te reira no te akameitaki anga atu ite turanga o te vai repo no te tuatau ki mua. Ko teia au ta manako anga kua akara ia ki runga i te turanga o te ta angaanga anga i te enua e pera te turanga o te ao natura. Ka akaou atu rai matou i teia mapu me oti mai ta matou akarakara matatio anga atu ite ao natura i Muri e pera tetai tuanga takapini i te enua Rarotonga.

Te au akairo:

- **TURANGA TEITEI:**
 Ko te au ngai teia e maata nei te tangata i te noo ki reira e te turanga i te kino o te Ao Natura ka teitei rai te reira. Kua kite matou e ko teia ngai e tupu ana te remuremu kino ki reira i mua ana e ko te irinaki anga na roto i teia i tupu ei teia kino.
- **TURANGA ROTOPU:**
 Ko te au ngai teia ta matou e ta manako nei e, me teitei te numero tangata ka noo ki reira e te ka tupu ki te turanga o te Ao Natura ka riro mai teia ei manamanata no te tuatau ki mua.
- **TURANGA AKAAKA:**
 Ko te au ngai teia tei raro rava te tare tangata e noo ana ki reira e, e akaaka rai te turanga kino o te Ao Natura, ko te au ngai rai teia ka akaaka rai te manamanata te ka tupu ki reira.

Parani no te keriangi i te kauvai i Vai Te Renga, Muri

Te vai nei te manakonako anga o te tetai maata anga tangata e ko te manamanata no te aere anga o te tai i roto ite tai roto o Muri no runga te reira ite one tei akaputu ia i roto ite tai roto e pera katoa i roto i ite vaa o te ava i Avana i Ngatangia. Ko te uianga rai teia a te iti tangata e eaa kare i rave ia ake te keriangi o te one i teia au ngai. Te akarakara matatio ia nei te aere anga o te tai i roto ite tai roto i teia nei e te au tangata kite pakari ete marama no teia tuanga angaanga. Ka akatu ia tetai au matini no te akarakara anga atu i teia i teia nga marama e tu mai nei. Ka riro teia au matini ite oronga mai ite au marama no runga ite au ngai ka tano kia keriangi ia ete kite anga e eaa ta teia ka akatupu note aere anga o te tai i roto ite tai roto,

Kia rauka roa mai te au marama no te akapapu anga no runga ite ka tupu kite ao natura, kare e rauka i teia aronga kite pakari ite akatinamou i tetai ua atu keriangi mamaata, mari ra kia oti rava teia au akarakara matio anga.

Inara kua rauka mai ta matou ravenga no te keriangi atu anga i te vaa o te kauvai Vai Te Renga (vaitata atu ki te pae i te Otera Pacific Resort.), no te keriangi e te akakiki anga i te au ngai tei pakoko ia te one ite tapa taatai i Muri. Ko te irinaki anga e ka tauturu mai teia i te ta'e anga o te tai e pera ka rauka mai te one i te akaki atu anga i teia au ngai tei pakoko ia te one e te ngaru i te tu'anga tikai o te ta'ua tarekareka i Nukupure. I te marama Titema kua tuku ia atu te pati anga kite Tuanga Taporoporo no tetai tika anga no te rave atu i teia tuanga angaanga, kua tuku ia atu i reira teia patiangi kite iti tangata no to ratou manako ete Tuanga Taporoporo. No tetai kopi o teia pati anga aere atu ki runga ite roro uira kupenga ate Tuanga Taporoporo (National Environment Services) <http://environment.gov.ck/advisory-compliance-division/eias/>.

Ko te au manako tei rauka mai mei roto mai i te iriiri kapua a te katoatoa i te marama Titema.

I te opeanga o te mataiti i topa kua uipa atu matou kia Kainuku Ariki, te Pu Tapere, e te aronga Mana o Muri e Avana. I roto i teia uipaanga kua uriuri ia te nga ravenga e rua tei tamanakoia no te akaatea anga i te vai repo tei ta vairakauia mei Muri mai e pera no te pati katoa i to ratou manako no runga ite kimi anga i tetai enua tau no te akaatea anga ite vai repo kia rauka ia matou ite akaari kite Kavamani e ko te ravenga tau note akaatea anga atu ite vai repo koia oki te akatea ki runga ite enua. Kua rave katoa ia atu te iriiri kapua kite katoatoa tei raveia kite USP i Takamoa.

I roto i teia iriiri kapua kua oronga atu matou i te karere no runga ite tupu nei no te akarakara matatio anga ite ao natura e pera katoa no runga ite nga ravenga e rua e tamanako ia nei no te akaatea anga atu ite vai repo tei ta vairakauia. Kua uriuri katoa ia te tumu ka anoanoia te akameitaki anga atu ite vai repo takapini ia Rarotonga ite au tuatau ki mua.

Kua ariki te katoatoa e ka anoanoia kia akara meitaki ia te turanga o te vai repo takapini ia Rarotonga inara kia tau meitaki te reira kite turanga o te ao natura, te tuanga no te oraanga o te tangata e te peu maori, e pera katoa te akapouanga moni

Te au manako mamaata tei rauka mai:

- Te ravenga kia paruru i teia e tupu nei ki Muri kia kore te reira e tupu ki tetai o te au enua i tai mai.
- Kote manamanata e tupu nei ki roto ite tai roto o Muri, te riro nei teia ei manamanata i te au tuanga kimi puapinga e pera te turanga o te iti tangata.
- Kua turu pakari ia e kia rave ia te angaanga kerī anga ite one i roto ite tai roto e kia rave vave ia teia.
- Ko te kimi anga ite ravenga kia papu mai tetai potonga enua tau kia rauka ite akatinamou e kote ravenga tau teia note akaatea ite vai repo koia oki kia akaatea ia ki runga ite enua.
- Ko te akara matatio anga ite au mea ta te ravenga note akaatea anga ite vai repo kite moana ka akatupu, koia tikai kote turanga o te akau no te mea te aere marie ua mai nei te meitaki o te akau tei takingakinoia ana ete tarama ite au mataiti i topa,
- Kia rauka ite tuanga angaanga o te PMU ite oronga katoa mai I tetai ua atu au ravenga note akaatea me kore akameitaki anga ite vai repo, auraka e ko teia nga ravenga ua tei tamanakoia, (ka aru atu matou i teia)
- Kia topiri ia mai te katoatoa e pera te aronga kite marama o te Kuki Airani nei ki roto i te au angaanga te ka rave ia (ka aru katoa matou i te reira).

I teia mataiti 2018 ka totoa atu matou i te karere ki vao ki te iti tangata, na roto ite akatupu anga i tetai ngai akakitekite anga ki ko ite makete, rave ua atu anga ite uipaanga ki te Aronga Mana, te Tuanga Taporoporo e tetai ua atu au putuputuanga tei inangaro ite kimi marama e pera kite aronga kite marama o te pa enua nei. e te katoatoa te ka inangaro kia marama I teia au angaanga ka rave iatu.

Ko te au manako tei rauka mai no roto i te akarakara matatio anga atu ite au vairakau pua kakau.

Kua rave atu ana matou i tetai akarakara matatio anga ki roto i te au vairakau e ta angaanga ia nei note pua kakau, te vairakau phosphate tikai. Ka riro tei rauka mai ite tauturu ia matou ite akanoo i tetai parani note akameitaki anga atu ite ao natura e pera tetai parani note tauturu ite akameitaki ua atu rai ite turanga o te tai roto o Muri. .

Ko teia tei rauka mai:

- Te ta angaanga nei tatou mei tetai 8760 kilo pua kakau i te marama taki tai i Rarotonga nei.
- Te tuku nei tatou mei te 4.35 kilo o teia vairakau e phosphate mei roto mai i te pua kakau ki roto i te ao natura i te au marama ta takitai
- Kare ra teia e riro ana ei manamanata maata ite akatupu anga i teia au remuremu kikino.

Noatu ra e te mataora nei te kite e kare teia e riro ana ei manamanata maata i te akatupu anga i teia remuremu, e mua puapinga ra kia rave ua atu tatou ite ikianga tau note mea te teitei nei te turanga o te pua kakau e taangaanga ia nei i Rarotonga nei.

No reira, patiangā kia taanga anga i te pua e kare teia vairakau e phosphate i roto.